

2011. évi XCIII. törvény

a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról¹

Az Országgyűlés, elismerve a gazdasági és társadalmi párbeszéd szerepét, a nemzeti gazdasági és társadalompolitikai stratégiák megvitatására, a társadalom különböző érdekcsoportjai közötti konszenzus elősegítése érdekében, figyelembe véve az Európai Unió többi tagállamának tapasztalatait, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés alapelveit, az alábbi törvényt alkotja:²

1. A törvény hatálya

1. § E törvény hatálya a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsra (a továbbiakban: Tanács), annak tagjaira, valamint a Tanács tekintetében feladatot ellátó kormányzati szervekre és személyekre terjed ki.

2. A Tanács létrehozásának célja, működésének elvei

2. § (1)³ A Tanács a gazdaság és a társadalom fejlődését érintő átfogó ügyek, a kormányzati ciklusokon átívelő nemzeti stratégiák megvitatására, valamint a harmonikus és kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés, illetve az ehhez illeszkedő szociális modellek kidolgozásának és megvalósításának előmozdítására létrejött, az Országgyűléstől és a Kormánytól független, konzultációs, javaslattevő és tanácsadó testület, a munkaadói és munkavállaló érdekképviseleti szervezetek, a gazdasági kamarák, a nemzetpolitika területén tevékenykedő civil szervezetek, a tudomány és a művészet hazai és határon túli magyar képviselői, valamint a bevett egyházak közötti társadalmi párbeszéd legátfogóbb, sokoldalú konzultatív fóruma.

(2)⁴ A Tanács

a) a munkaadói és munkavállalói érdekképviseleti szervezetek, illetve érdekképviseleti szövetségek,

b) az országos gazdasági kamarák,

c) a nemzetpolitika területén tevékenykedő civil szervezetek,

d) a bevett egyházak,

e) a tudomány hazai és határon túli magyar képviselőinek, valamint

f) a művészet hazai és határon túli magyar képviselőinek

részvételével működik.

(3) A Tanács a legszélesebb nemzeti konszenzus elérésére törekszik, működése során figyelembe veszi az Európai Unióban kialakult egyeztetési gyakorlatot.

¹ Kihirdetve: 2011. VII. 14.

² Módosította: 2011. évi CCI. törvény 401. § a).

³ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 1. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

⁴ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 1. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

3. A Tanács feladatai

3. § (1) A Tanács konzultációs, valamint véleményezési és javaslattevő feladatkörében

a) nyomon követi és elemzi az ország társadalmi-gazdasági fejlődését,

b) javaslatokat dolgoz ki az Országgyűlés és a Kormány részére az átfogó makrogazdasági és társadalmi problémák megoldására,

c) megvitatja a foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci, a jövedelemelosztást és a társadalom széles körét érintő kormányzati stratégiákat, koncepciókat, illetve a gazdasággal, a foglalkoztatással, a jövedelmek alakulásával, a társadalompolitikával összefüggő alapvető kérdéseket,

d) véleményt nyilvánít a vállalkozásokat, a foglalkoztatást, illetve a társadalom széles körét közvetlenül érintő tervezett kormányzati intézkedésekről,

e) részt vesz a jogszabályok és egyéb kormányzati döntések hatásainak feltárásában, amelyről tájékoztatja a Kormányt,

f) konzultációt folytat az Európai Unióval kapcsolatos stratégiai kérdésekről,

g) megtárgyal minden olyan nemzetgazdasági vagy társadalompolitikai kérdést, amelyet a Tanács tagjainak kétharmada javaslata alapján a Tanács napirendjére tűz.

(2) Az Országgyűlés elnöke, az országgyűlési bizottságok elnökei, a Kormány vagy a Kormány tagjai a Tanácsot állásfoglalás vagy vélemény kialakítására kérheti(k) fel, amelynek a Tanács köteles 30 napon belül eleget tenni, és erre irányuló felkérés esetén azt az illetékes országgyűlési bizottság előtt szóban is ismertetni.

(3) A Tanács által tett javaslatokat, véleményt annak címzettje mérlegelni, mérlegelése eredményéről a Tanácsot tájékoztatni köteles.

4. A Tanács tagjai

4. §⁵ (1) A Tanács tagjai az e bekezdésben meghatározott szervezetek, amelyek képviselőik és delegáltjaik (a továbbiakban együtt: képviselők) útján vesznek részt a Tanács munkájában. A Tanács tagjai oldalakat alkotnak. A Tanács a következő oldalakból tevődik össze:

1. a gazdaság képviselői

a) az e törvény szerinti országos munkáltatói érdekképviseletek, illetve érdekképviseleti szövetségek elnökei,

b) az országos gazdasági kamarák elnökei, valamint

c) az egyesülési jogról szóló törvény szerinti civil szervezetek képviselői, amelyeknek létesítő okiratában foglalt célja a gazdasággal összefüggő érdekek képviselete, valamint amelyeknek tagjai tevékenységük területén jelentős piaci részesedéssel vagy gazdasági súllyal bírnak, és részvételükhöz az *a)* és *b)* pont szerinti képviselők hozzájárulnak;

2. az e törvény szerinti országos munkavállalói érdekképviseletek, illetve érdekképviseleti szövetségek elnökei;

3. az egyesülési jogról szóló törvény szerinti civil szervezetek képviselői, beleértve a nemzetpolitika területén tevékenykedő civil szervezeteket is;

4. a tudomány képviselői

a) a Magyar Tudományos Akadémia elnöke,

b) a Magyar Tudományos Akadémia által delegált két képviselő,

⁵ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 2. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

c) egy, a határon túli magyar tudományos élet Magyar Tudományos Akadémia által delegált képviselője,

d) a Magyar Rektori Konferencia elnöke, illetve a Magyar Rektori Konferencia által delegált egy képviselő,

e) a Magyar Közgazdasági Társaság által delegált két képviselő;

5. a művészet képviselői

a) a Magyar Művészeti Akadémia elnöke,

b) a Magyar Művészeti Akadémia által delegált két képviselő,

c) egy, a határon túli magyar művészeti élet Magyar Művészeti Akadémia által delegált képviselője;

6.⁶ azon négy bevett egyház képviselői, amelyek történelmi és társadalmi szerepük, társadalmi elfogadottságuk, beágyazottságuk, szervezetségük, az általuk hagyományosan végzett közcélú tevékenységek során szerzett tapasztalataik - és az együttműködéssel érintett közcélú tevékenységek sajátosságaik - alapján a legjelentősebbek.

(2) A képviselők megbízatása négy évre szól, amelynek kezdő időpontja az újonnan alakuló Tanács első plenáris ülése. A képviselők megbízatása megújítható. Ha a képviselő megbízatása a megbízatás időtartamának lejáratára elmulasztott megszűnik, az újonnan megbízott képviselő megbízatása az eredeti képviselő megbízatásából hátralevő időtartamra szól.

(3) A tagok a Tanácsban végzett munkájukért díjazásban nem részesülnek.

(4) A Tanács (1) bekezdés 1. pont a) alpontja és 2. pontja szerinti tagja kizárólag az (5)-(8) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelő országos érdekképviselői szövetség lehet.

(5) E törvény alkalmazásában érdekképviselő, illetve érdekképviselői szövetség az a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, illetve az egyesülési jogról szóló törvény szerint létrejött civil szervezet,

a) amelynek létesítő okiratában szereplő elsődleges célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése, vagy

b) amelynek létesítő okiratában meghatározott céljai között szerepel a munkáltatók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek védelme és képviselete.

(6) Országos az az (1) bekezdés 1. pont a) alpontja és 2. pontja szerinti érdekképviselő, amely

a) szakszervezetekből, szakszervezeti szövetségekből, vagy

b) munkáltatókat tömörítő érdekképviselőletekből, szövetségekből vagy munkáltatói szervezetekből

álló tagsággal rendelkezik, és tevékenységét országos szinten szervezi.

(7) E § alkalmazásában tagszervezet a szakszervezeteket, szakszervezeti szövetségeket vagy a munkáltatókat tömörítő érdekképviselőleteket, szövetségeket vagy munkáltatói szervezeteket kell érteni.

(8) A Tanács tevékenységében részt vehet

a) az a szakszervezeti szövetség, amely

aa) legalább négy nemzetgazdasági ágban és legalább tizenkét alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és

ab) legalább nyolc megyében tagszervezettel vagy tagszervezetei területi, illetve megyei szervezettel rendelkezik, továbbá

ac) tagszervezetei együttesen legalább százötven munkáltatónál rendelkeznek önálló vagy a tagszervezet alapszabálya szerinti munkahelyi szervezettel;

⁶ Megállapította: 2019. évi XXXVI. törvény 37. §. Hatályos: 2019. IV. 15-től.

b) az a munkáltatói szövetség,
ba) amely legalább két nemzetgazdasági ágban és legalább hat alágazatban tevékenykedő tagszervezettel rendelkezik, és
bb) amely tagszervezetei legalább tíz megyében működő területi szervezettel rendelkeznek, továbbá
bc) amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagságát legalább ezer munkáltató, illetve vállalkozás alkotja, vagy amelynek, illetőleg amely tagszervezeteinek tagsága legalább százezer főt foglalkoztat.

(9) A (8) bekezdésben foglalt feltételek elérése érdekében a munkavállalók, illetőleg a munkáltatók érdekképviseleti szervezetei egymással koalícióra léphetnek.

(10) Legkésőbb 60 nappal a Tanács képviselői megbízatásának megszűnését megelőzően az (1) bekezdésében meghatározott szervezetek kötelesek benyújtani a Tanács soros elnöke részére a következő 4 évre szóló képviselőjük vagy képviselőik nevét. Nem kell a Tanácsban történő részvételi jogát igazolni az (1) bekezdés 4. pont *a)*-*d)* alpontja, továbbá 5. és 6. pontja szerinti szervezeteknek.

(11) A Tanács képviselői megbízatásának megszűnését megelőző 15 napon belül a soros elnök kiadja a megbízólevelet az új képviselőknek. A Tanács soros elnöke a megbízólevelek kiadásával egyidejűleg összehívja az alakuló plenáris ülést.

(12) Azon szervezet, amely e törvény szerinti tagsági feltételeknek megfelel, azonban képviselője útján nem vesz részt a Tanács munkájában, a tagsági jogosultságát igazoló okiratok benyújtásával és képviselőjelöltje megnevezése mellett a Tanács soros elnökénél kérelmezheti a részvételt.

(13) A tagsági feltételeknek való megfelelés vizsgálatára irányuló eljárás részletszabályait a Tanács szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

(14) A 6/A. § (3) bekezdésében meghatározott képviselők 15 munkanapon belül megvizsgálják a kérelmező által benyújtott okiratokat, szükség esetén 8 munkanapos határidővel hiánypótlásra szólítják fel a kérelmezőt. A kérelem kézhezvételét követő 45 napon belül a soros elnök kiadja a megbízólevelet a feltételeknek megfelelő új tagok képviselőinek, a kérelmező tagsági jogviszonyának kezdő napja a megbízólevél kiadásának napja. Az új tagok képviselőinek megbízatása a (2) bekezdésben szabályozottak szerint a Tanács megbízatásához igazodik.

(15) A tagok kötelesek haladéktalanul jelezni a Tanács elnöksége és titkársága részére, ha nem felelnek meg az e törvény szerinti feltételeknek. A Tanács titkársága a tagot haladéktalanul törli a tagnyilvántartásból.

5. A Tanács állandó meghívottjai

5. § (1) A Tanács plenáris ülésén állandó meghívottként a miniszterek vagy az általuk kijelölt állami vezetők tanácskozási joggal vesznek részt.

(2) A Tanács plenáris ülésén meghívottként tanácskozási joggal vesz részt a Gazdasági Versenyhivatal és a Központi Statisztikai Hivatal elnöke vagy elnökhelyettese.

(3)⁷ A Tanács ülésén meghívottként tanácskozási joggal vesz részt az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság három oldala („Munkaadók”, „Munkavállalók” és „Egyéb érdekcsoportok”) magyar nemzeti delegációjának tagja.

⁷ Beiktatta: 2016. évi XLV. törvény 3. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

6.⁸ A Tanács soros elnöke és az elnöksége

6. §⁹ (1) A Tanács soros elnöke ellátja a Tanács üléseinek működtetésével, összehívásával, levezetésével és képviselétével kapcsolatos feladatokat.

(2) A Tanács soros elnöke az oldalak képviselői közül kerül ki. A soros elnököt adó oldalak a 4. § (1) bekezdésében foglalt sorrendben, hathavonként követik egymást. A soros elnököt adó oldal saját képviselői sorából jelöli a soros elnök személyét.

6/A. §¹⁰ (1) A Tanács mellett elnökség működik, amely a Tanács éves munkatervének végrehajtásáért felelős.

(2) Az elnökséget

a) a soros elnök,

b) a soros elnököt közvetlenül megelőző elnök és

c) a soros elnököt közvetlenül követő elnök

alkotja.

(3) Az elnökség a 4. § (1) bekezdése szerinti oldalak két-két képviselőjével kiegészülve vizsgálja az e törvény szerinti tagsági feltételek fennállását.

7. A Tanács munkaszervezete, működése

7. § (1)¹¹ A Tanács a munkáját plenáris ülésen végzi. A plenáris ülést szükség szerint, de évente legalább két alkalommal a soros elnök hívja össze. A plenáris ülést akkor is össze kell hívni, ha azt legalább két oldal vagy a képviselők legalább egyharmada írásban kezdeményezi a soros elnöknél.

(2) A Tanács plenáris ülése a napirendjére kerülő ügyekben

a) konzultációt folytat, ennek alapján

b) véleményt nyilvánít,

c) állást foglal,

d) javaslatot tesz,

e) ajánlásokat fogad el,

f) saját működésével kapcsolatban határozatokat hoz.

(3)¹² A Tanács munkáját titkárság segíti. A titkárság személyi és tárgyi feltételeiről a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gondoskodik. A titkárság a Tanács tagjairól nyilvántartást vezet.

(4) A szakmai munkacsoportok munkájukat a Titkárság szervezésével végzik.

⁸ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 4. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

⁹ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 4. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

¹⁰ Beiktatta: 2016. évi XLV. törvény 4. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

¹¹ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 5. § (1). Hatályos: 2016. V. 21-től.

¹² Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 5. § (2). Hatályos: 2016. V. 21-től.

(5)¹³ A titkárság a Tanácstól elkülönült, koordinációs feladatokat ellátó szervezeti egység. Koordinációs feladatai ellátása során:

a) elősegíti a Tanács működésével összefüggő adminisztratív és információs feladatok ellátását,

b) biztosítja a Tanács működésének infrastrukturális feltételeit,

c) megszervezi a Tanács üléseit.

(6)¹⁴ A Tanács képviselői egységes oldalálláspontokat kötelesek kialakítani. Döntéshozatal esetén a Tanács minden oldala egy szavazattal rendelkezik. Ha a Tanács szervezeti és működési szabályzata másként nem rendelkezik, a Tanács döntéseit egyszerű többséggel hozza meg.

(7) A Tanács a működési szabályzatát, egyéb szabályzatait és munkatervét maga állapítja meg. A működési szabályzat elfogadásához és módosításához a Tanács tagjai kétharmadának szavazata szükséges.

(8)¹⁵ Ha a Tanács oldalai az egyes jogszabályokban előírt delegálási kötelezettségeknek a delegálási határidő lejáratát követő harminc napon belül sem tesznek eleget, akkor a delegált tagok kijelölésére a Tanács jogosult.

(9)¹⁶ A Tanács keretén belül állandó munkacsoportok működhetnek vagy meghatározott feladattal megbízott, eseti szakmai munkacsoportok (a továbbiakban együtt: szakmai munkacsoportok) jöhetnek létre. A szakmai munkacsoportok feladata a plenáris ülések munkájának előkészítése, a megvitatandó témákkal kapcsolatban a problémák, az eldöntendő kérdések megfogalmazása, a közös álláspont előkészítése, illetve az eltérő vélemények jelzése.

8. A Tanács működésének nyilvánossága

8. § (1) A Tanács az előző évi tevékenységéről minden év március 31-ig jelentést készít, amelyet a Kormány honlapján nyilvánosságra hoz.

(2) A Tanács véleményeit, állásfoglalásait, javaslatait és ajánlásait a Kormány honlapján közzé kell lenni.

(3) A miniszter minden év március 31-ig jelentést készít arról, hogyan hasznosultak a megelőző évben a jogszabályalkotásban, illetve a Kormány munkájában a Tanács véleményei, állásfoglalásai, ajánlásai.

9. Záró rendelkezések

9. § Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

10. §¹⁷ (1) A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló 2011. évi XCIII. törvény módosításáról szóló 2016. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Mód. tv.) hatálybalépésekor működő Tanács tagjai a Mód. tv. hatálybalépését követő 90 napon belül kötelesek igazolni az

¹³ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 5. § (3). Hatályos: 2016. V. 21-től.

¹⁴ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 5. § (3). Hatályos: 2016. V. 21-től.

¹⁵ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 400. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

¹⁶ Beiktatta: 2016. évi XLV. törvény 5. § (4). Hatályos: 2016. V. 21-től.

¹⁷ Megállapította: 2016. évi XLV. törvény 6. §. Hatályos: 2016. V. 21-től.

elnökség és az oldalak 6/A. § (3) bekezdése szerinti képviselői részére, hogy a Tanács működésében részvételi jogukat megalapozó feltételeknek megfelelnek.

(2) Nem kell az (1) bekezdés szerinti igazolást megtenni a 4. § (1) bekezdés 4. és 6. pontja szerinti szervezeteknek.

(3) Azon tagok esetében, akiknél a tagsági feltételek fennállásának vizsgálata szükséges, a 6/A. § (3) bekezdés szerinti testület az (1) bekezdés alapján benyújtott okiratok elnökség általi kézhezvételétől számított 15 napon belül vizsgálja meg az okiratokat és a törvényi feltételek fennállását.

(4) A tagsági feltételek fennállását az (1) bekezdésben szabályozott határidőn belül nem igazoló tag tagsági jogviszonya megszűnik a Mód. tv. hatálybalépését követő 91. napon.

(5) A 4. § (1) bekezdés 4. és 6. pontja alapján delegálásra jogosult szervezetek képviselőikről a Mód. tv. hatálybalépését követő 90 napon belül kötelesek írásban értesíteni a soros elnököt.

(6) A Mód. tv. hatálybalépését követő plenáris ülést a soros elnök hívja össze a Mód. tv. hatálybalépését követő 120 napon belül, amely plenáris üléssel megkezdődik a Tanács négyéves megbízatása.

11. § (1)¹⁸

(2) Ahol jogszabály az Országos Érdekegyeztető Tanácsot említi, azon a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsot, ahol az Országos Érdekegyeztető Tanács Munkavédelmi Bizottságát említi, azon az Mvt. 78. §-a szerinti Munkavédelmi Bizottságot kell érteni.

12. §¹⁹

13. §²⁰

Hatályos: 2019. IV. 15.-

¹⁸ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XLV. törvény 7. §. Hatálytalan: 2016. V. 21-től.

¹⁹ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XLV. törvény 7. §. Hatálytalan: 2016. V. 21-től.

²⁰ Hatályon kívül helyezve: 2010. évi CXXX. törvény 12. § alapján. Hatálytalan: 2011. VII. 23-tól.